

tvende Colleger af mig, altsaa Mænd af Faget. Men jeg forudsatte dog som en Mulighed, at Ministeriet, efter som en Landværnepligtslov aldrig var forlangt, medens en Søndstivningslov ikke alene var forlangt, men endogsaa lovet, og efter som tillige det allerhøieste Commissorium kun lød paa en Søndstivningslov og en Lov om Tillæg til Forandringer i og Tillæg til Værnepligtsloven — at Justitsministeren, siger jeg, af disse Aarsager kun vilde have forelagt Thinget en Søndstivningslov og en Lov, som skulde gjøre enkelte Forandringer i Værnepligtsloven, og jeg troede da at turde forudsætte Muligheden af, at mine Forslag kunde blive afbenyttede. De vare ingenlunde noget Hastværksarbejde, jeg havde anvendt megen Tid og Flid derpaa; jeg havde under Udarbejdelsen deraf benyttet fortrinlige Erklæringer, der vare afgivne af flere af Landets Amtmænd. Jeg havde under Behandlingen taget Hensyn, ikke alene til de Værnepligtige, at deres Værnepligtsbyrde skulde lettes for dem saameget som muligt, men til paa den ene Side, at Dragsmarinen altid kunde faae den fornødne Styrke, og paa den anden Side, at Handelsmarinens Tærv ved Siden deraf kunde blive behørigt varetaget. Hvorvidt nu alle disse Hensyn ere blevne tagne i det foreliggende Lovudkast, vil jeg lade henstaae. Med disse Ord skal jeg tillade mig at gaae over til Endringsforslagene. Det første er stillet til Udkastets § 3, der lyder saaledes: „Skjøndt Bornholm har sit særegne Forsvarsvæsen, saa vilde dog de, der ere fødte sammesteds, være den sædvanlige Værnepligt underkastede, saafremt de tage Ophold andetsteds i Danmark i en saadan Alder, at Værnepligtens Opfyldelse endnu kan fordres“, men som jeg har foreslaaet skal hedde saaledes:

„Da Bornholm har sit eget Forsvarsvæsen, saa vilde de, der ere fødte sammesteds, kun være den sædvanlige Værnepligt undergivne, naar de,

uden endnu at være optagne i Bornholms Milice og derfra at medbringe Permissionspas, tage fast Ophold andetsteds i Danmark i en saadan Alder, at Værnepligtens Opfyldelse endnu kan fordres.

De Sørullen tilførte Bornholmere behandles efter de for befarne Søfolk i Almindelighed foreskrevne Regler“.

Jeg har i min Praxis flere Gange havt Leilighed til at erkende, at det har været tvivlsomt, hvorledes Værnepligtslovens § 3, som er eenslydende med Udkastets § 3, burde forstaaes med Hensyn til Bornholmere. Forholdet er nemlig ofte saaledes, at Bornholmere, især Haandværkere, snart opholde sig her, snart paa Bornholm, i den Alder, hvori de staae for Udskrivning. De reise ofte efter et Par Maaneders Forløb hjem til Bornholm, og kunne de saa ikke faae Arbejde der, saa komme de igjen her tilbage. Alle disse Ulemper kunde og burde forebygges, og jeg mener, at naar der stede en saadan Bestemmelse, at naar de stode ved Bornholms Milice, saa kunde de ikke udskrives, saa vilde Hensigten opnaaes. Jeg mener, at den Tanke er rigtig, at naar Een er Soldat paa Bornholm og permitteret hertil, saa kan han ikke udskrives her, ligesaa lidt som en Soldat herfra, naar han med Permissionspas kommer til Bornholm, derved kommer ind under Dens Milice. Et midlertidigt Ophold kan naturligvis ikke komme i Betragtning her. Den ærede Ordfører bemærkede, at det ikke var klart, hvad jeg havde tilspøiet angaaende de foreskrevne Regler for det søfarende Mandstabs Optagelse i Rullen; men den ærede Ordfører har vist overseet, at der staaer i Lovudkastet, at Ingen kan tilføres Sørullen, førend de ere befarne; det er da en Selvefølge, at Bornholmere ikke heller kunde komme i Sørullen, førend de ere befarne. Jeg anseer det derfor for aldeles correct, hvad jeg har anført.